

- საწესდებო კაპიტალი

საკონტროლო კითხვები

1. რა არის ფირმა?
2. რა სახის ფირმები არსებობს?
3. რა არის ფირმის სტილი და რა მოთხოვნები წაყენება მას?
4. „მეწარმეთა შესახებ“ საქართველოს კანონით მეწარმეობის რომელი სამართლებრივი ფორმებია ნებადართული და რაში მდგომარეობს მათი ღირსებანაკლოვანებები?
5. თითოეული სამართლებრივი ფორმისათვის რა სადამფუძნებლო დოკუმენტებია საჭირო?
6. რა არის საზოგადოების წესდება და რა უნდა აისახოს მასში?

პრაქტიკული სიტუაციის ანალიზი (Casa Study) – ინდივიდუალური მფლობელობის საწარმო „საბავშვო თავსატეხები“

მარიონ ტეიტი საბავშვო თავსატეხებით პირველად მაშინ დაინტერესდა, როდესაც ისინი ხელოსნის ფარდულში დაინახა. მარიონს ხელოვნება და სხვადასხვა წვრილმანი ნაკეთობები ყოველთვის აინტერესებდა. მან იგრძნო, რომ მსგავსი საქონლის დამზადება შეუძლია.

ტეიტმა თავდაპირველად თავსატეხების დამზადება გართობის მიზნით დაიწყო, რამაც მეგობრების ყურადღება მიიპყრო. მარიონის მიერ ბაზარზე გატანილი სათამაშოების პირველ კოლექციას დიდი წარმატება ხვდა წილად. შემდეგ მარიონმა 700 გირვანქა სტერლინგად ლენტური ხერხი შეიძინა, რამაც მას სამი ახალი ნიმუშის დამზადების საშუალება მისცა.

იმ დროს მარიონი დაწყებით სკოლაში ადმინისტრატორად მუშაობდა და კარგად იცნობდა ბავშვების სამყაროს.

საკუთარი ბიზნესის დაწყების შესახებ მარიონის გადაწყვეტილება პირადად გარემოებებმაც განაპირობა. მარიონი მარტოხელა დედა იყო და ფინანსურ სიძნელეებს განიცდიდა. გარდა ამისა, მას არ სურდა „დაბმული“ ყოფილიყო გარკვეული სამუშაო საათებით. ასეთით დაავადებული მისი ქალიშვილი ხშირად აცდენდა სკოლას, რის გამოც მარიონმა წინასწარ არ იცოდა, თუ როდის მოუწევდა სამსახურის გაცდენა.

1987 წელს მარიონმა „საბავშვო თავსატეხების“ სახელწოდებით ინდივიდუალური მფლობელობის საწარმო დააარსა. ფირმა პატარა სახელოსნოში მდებარეობდა, საიდანაც მარიონს ნამზადები სახლში მიაქვს (ხერხვა ხმაურიანი სამუშაო).

მარიონი სამი ძირითადი სახის სათამაშოს ამზადებდა: ხის საათები, ასაწყობი გამოცანები და დაახლოებით 30 სხვადასხვა ცხოველის ფიგურა. სახელოსნოში მუშაობაზე მას დროის მცირე ნაწილი ეხარჯება, რადგან გაყიდვის, შეფუთვის, აღრიცხვის და სხვა ფუნქციების ჩატარება სახლშიაც შეიძლება.

მარიონს მეწარმეობა კმაყოფილებას ანიჭებს. დროს როგორც უნდა ისე იყენებს. სამუშაო მოსწონს და გრძნობს, რომ ხალხი ამ საქმიანობისთვის პატივს სცემს. ბევრი აღნიშნავს, რომ მისი ნაწარმი ზოგიერთი ცნობილი ფირმის ნაწარმზე უკეთესია.

ვინაიდან სათამაშოებზე დიდი მოთხოვნაა, „საბავშვო თავსატეხებს“ ბევრად უფრო დიდი რაოდენობის პროდუქციის გამოშვება და გაყიდვა და, შესაბამისად,

მოგების გაზრდა შეუძლია. მარიონს მასალის შოვნაზე, საადრიცხვო სამუშაოებზე, შეფუთვასა და ნაწარმის გაგზავნაზე ბევრი დრო ეხარჯება. მას ესმის, რომ რამდენიმე ადამიანის დაქირავების შემთხვევაში საქმე გაუადვილდება, მაგრამ მათი დახელოვნებისათვის სულ ცოტა 3 თვეა საჭირო. მარიონი კი არ არის დარწმუნებული იმაში, რომ დაქირავებული მომუშავეები მის ფირმაში სამუშაოდ დიდხანს დარჩებიან. წარმოების მასშტაბების გაზრდა სხვა საშიშროებასთანაა დაკავშირებული. დამატებითი კრედიტის ასაღებად მარიონმა საკუთარი სახლი უნდა დააგირავოს, რაც, მისი აზრით, დიდ რისკთან არის დაკავშირებული. ამ მოსაზრებების გამო მარიონი ჯერჯერობით არ ფიქრობს წარმოების გაფართოებაზე და პროდუქციის მცირე მოცულობით იფარგლება.

სადისკუსიო კითხვები

1. როგორ ფიქრობთ, ინდივიდუალური მფლობელობა წარმოადგენს თუ არა მარიონის ბიზნესის ყველაზე ხელსაყრელ ფორმას? პასუხი დაასაბუთეთ.
2. მარიონ ტეიტის ბიზნესის ასეთი ფორმით ორგანიზებას რა ძირითადი უპირატესობანი და ნაკლოვანებები გააჩნია?
3. რა მიზნებს ისახავდა მარიონი თავისი ბიზნესის დაარსებისას და რამდენად იქნა ისინი მიღწეული?
4. დაასახელეთ და დაასაბუთეთ ინდივიდუალური მფლობელობის ფორმით მისაღები ბიზნესის 10 მაგალითი.

თავი 4. სამეწარმეო საქმიანობის დაბეზვვა

4.1. დაგეგმვის მიზანი და ამოცანები

დაგეგმვა წარმოადგენს ორგანიზაციული მიზნების შემუშავებას და მათი მიღწევის საუკეთესო გზების განსაზღვრის პროცესს. მიზნის დასახვა გულისხმობს მცდელობას შექმნას სასურველი, მიღწევადი პროდუქტი (შედეგი). ე.ი მიზნების დასახვა ნიშნავს ორგანიზაციის საქმიანობის გაშლას სპეციფიკურ, კონკრეტულ აღსრულებად მიმართულებებად, რომლის მიხედვითაც შესაძლებელია მომავალში კომპანიის პროგრესის გაზომვა. მიზანი კომპანიის პროგრესის ძირითადი ინდიკატორია (მაჩვენებელი).

განასხვავებენ **სტრატეგიულ, ტაქტიკურ და ოპერატიულ** მიზნებს. მიზნის დასახვა ყველა დონის მენეჯერის ამოცანაა. ორგანიზაციის თითოეული სტრუქტურული ერთეული საჭიროებს შესაბამისად მისი მომავალი საქმიანობის დაგეგმვას, რომელიც კომპანიის მთლიან მიზნებში მის წილს განსაზღვრავს.

მიზნები უნდა იყოს (SMART Objectives)

- **სპეციფიკური (Specific)** (ცხადი, კონკრეტული)
- **გაზომვადი (Measurable)**